

مقاله

طراحی تحول پایدار با استفاده از Project Canvas

ACEMI

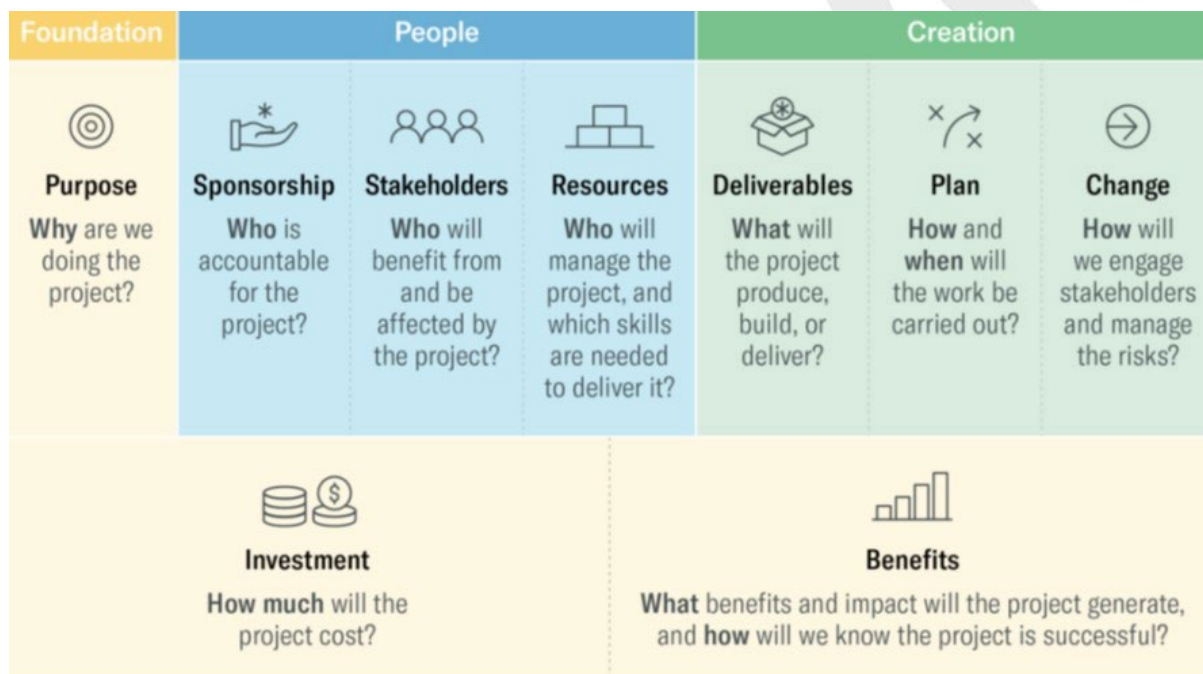
d r a l a v i p o u r . c o m

پروژه‌های پایداری معمولاً دارای پیچیدگی‌های فنی و چالش‌های متعدد در تعامل با ذی‌نفعان هستند. برای مدیریت بهتر این پروژه‌ها، **Project Canvas** که یک الگوی استراتژیک یک‌صفحه‌ای است و بر ارزش و مزایا تمرکز دارد، می‌تواند جایگزین مناسبی برای رویکردهای سنتی مبتنی بر فرایندها و کنترل‌ها باشد. در ادامه، راهنمایی‌هایی برای ادغام پایداری در هر یک از نه بخش اصلی این مدل ارائه شده است تا اطمینان حاصل شود که اصول پایداری در تمام مراحل چرخه حیات پروژه حفظ می‌شوند.

این چهارچوب تضمین می‌کند که هر پروژه هدف مشخصی دارد و با استراتژی سازمان هماهنگ است، همچنین سندی پویاست که هر زمان با تصمیمی مهم یا تغییری در محدوده پروژه روبه‌رو شوید، دوباره بازبینی می‌شود.

۱. تحول پایدار در مسیر آینده کسب‌وکارها

در دنیای امروز، پایداری دیگر یک انتخاب نیست، بلکه یک ضرورت برای بقا و پیشرفت سازمان‌ها محسوب می‌شود. همان‌گونه که تحول دیجیتال، چالش‌های بسیاری را برای کسب‌وکارها به همراه داشت، تغییر به‌سوی پایداری نیز نیازمند تعهد، برنامه‌ریزی و اجرای دقیق است. سازمان‌هایی که بتوانند این تغییرات را با حمایت تیم اجرایی و مدیریت پروژه‌های نوین هدایت کنند، در سال‌های آینده در جایگاه برتری قرار خواهند داشت.

۲. پایه و اساس پایداری در پروژه‌ها (Foundation)

۱.۲. هدف (Purpose)

هر پروژه‌ای باید دارای چرایی مشخصی باشد که مسیر حرکت آن را تعیین کند. در این راستا، بررسی ارتباط پروژه با اهداف توسعه پایدار، اهمیت ویژه‌ای دارد. اهدافی مانند حفظ محیط‌زیست، کاهش نابرابری‌ها و ایجاد زیرساخت‌های پایدار، نه تنها به افزایش مشارکت ذی‌نفعان و کارکنان منجر می‌شود، بلکه تأثیرات مثبتی بر برند و جایگاه سازمان در بازار خواهد داشت.

۲.۲. سرمایه‌گذاری (Investment)

یکی از چالش‌های اصلی در مسیر پایداری، هزینه‌های اولیه بالاتر است. انتخاب مصالح پایدار، همکاری با تأمین‌کنندگان مسئولیت‌پذیر و درنظرگرفتن هزینه‌های پایان حیات محصول، ممکن است در کوتاه‌مدت گران‌تر باشد، اما در بلندمدت بازدهی بیشتری ایجاد خواهد کرد. تدوین مطالعات امکان‌سنجی با درنظرگرفتن اثرات زیست‌محیطی و اجتماعی، به تصمیم‌گیری‌های هوشمندانه‌تری منجر می‌شود.

۳.۲. مزایا (Benefits)

هر پروژه‌ای باید بتواند تاثیرات مثبت خود را بر اهداف سه‌گانه پایداری (اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی) نشان دهد. حتی اگر برخی بخش‌های پروژه منجر به افزایش اثرات زیست‌محیطی شوند، می‌توان این موضوع را با سایر مزایا متعادل کرد. به‌عنوان مثال، کاهش مصرف انرژی یا استفاده از مصالح بازیافتی می‌تواند اثرات منفی احتمالی را جبران کند.

۳. نقش افراد در پروژه‌های پایدار (People)

۱.۳. حامیان مالی (Sponsorship)

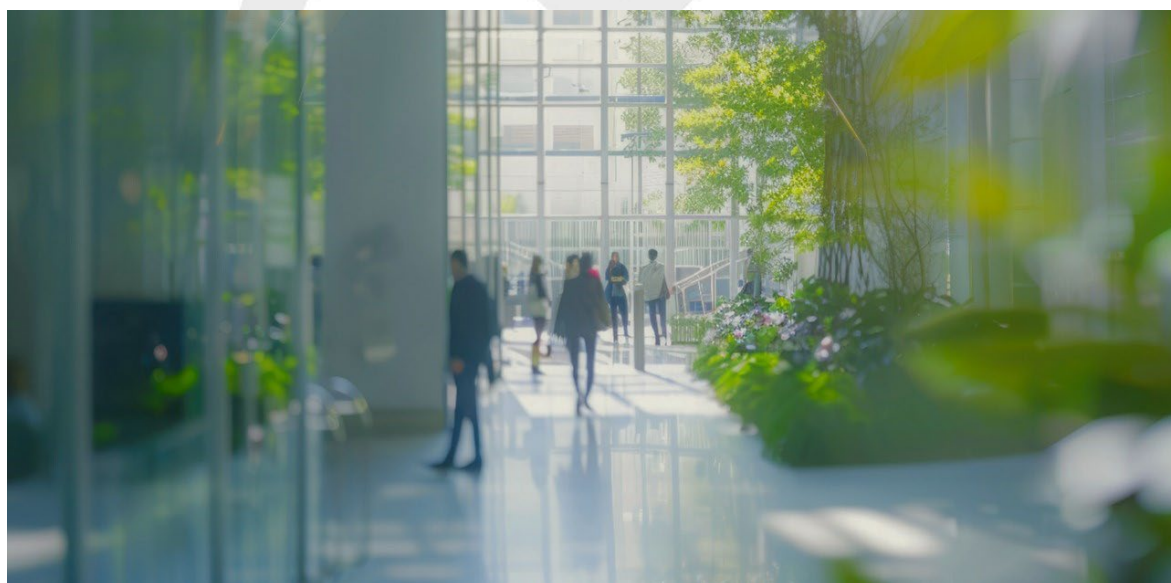
برای موفقیت یک پروژه پایدار، حامیان مالی باید نه تنها از اصول پایداری آگاه باشند، بلکه به آن تعهد داشته باشند. آن‌ها باید آماده باشند تا ذهنیت‌های سنتی را به چالش بکشند و در مواقع لزوم، پایداری را بر سودآوری کوتاه‌مدت ترجیح دهند.

۲.۳. ذی‌نفعان (Stakeholders)

تعامل مداوم با ذی‌نفعان و در نظر گرفتن انتظارات آن‌ها در چهارچوب پایداری، یکی از ارکان اصلی موفقیت است. شناسایی و مشارکت افراد و سازمان‌هایی که از پایداری حمایت می‌کنند، می‌تواند تاثیر بسزایی در پیشبرد پروژه داشته باشد. حتی ذی‌نفعان غیرمستقیم، مانند نهادهای دولتی و بخش تأمین مالی عمومی، می‌توانند با افزایش وزن معیارهای پایداری در مناقصات، مسیر تحول را هموار کنند.

۳.۳. مدیران پروژه و منابع انسانی

مدیران پروژه باید دانش کافی درباره اصول پایداری داشته باشند و از کارشناسان مرتبط بهره ببرند. همچنین، پیاده‌سازی جنبه‌های اجتماعی پایداری، مانند تعادل کار و زندگی، ایجاد فرصت‌های برابر و توسعه فردی کارکنان، می‌تواند نقش کلیدی در موفقیت پروژه ایفا کند.

۴. ایجاد و توسعه پروژه‌های پایدار (Creation)

۱.۴. تحویل‌شدنی‌ها (Deliverables)

استفاده از اصول طراحی زیست‌محیطی (Eco-Design) در تعریف محدوده پروژه، به این معناست که محصول یا خدمات ارائه‌شده، در مراحل ساخت، استفاده و دفع، کمترین تاثیر منفی را بر محیط‌زیست داشته باشد. این امر نیازمند استفاده از مصالح اولیه پایدار و همکاری با تأمین‌کنندگان مسئولیت‌پذیر است (برای آشنایی بیشتر با تحویل پروژه‌های پایدار به مقاله [ارتباط سیستم‌های تحویل پروژه، ریسک و پایداری در پروژه‌های صنعت ساخت](#) مراجعه کنید).

۲.۴. برنامه‌ریزی (Plan)

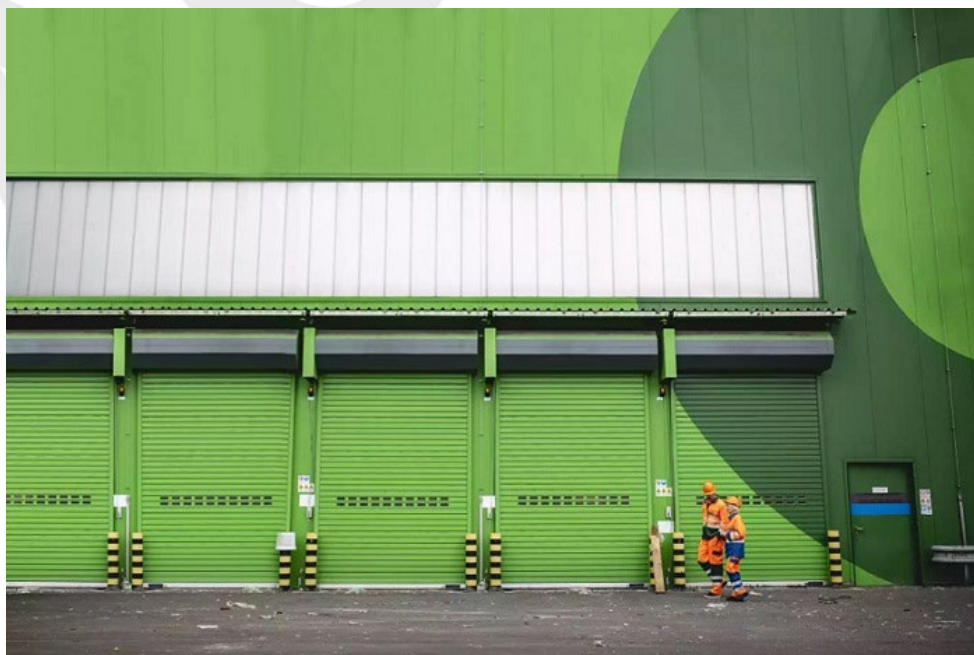
یک پروژه پایدار باید با حداکثر کارایی برنامه‌ریزی شود تا ضایعات و اثرات زیست‌محیطی به حداقل برسد. این شامل کاهش هزینه‌های حمل‌ونقل، استفاده بهینه از منابع، افزایش مهارت نیروی کار و ایجاد فرصت‌های شغلی در مناطق کمتر توسعه‌یافته است. همچنین، باید پذیرفت که برخی مصالح پایدار زمان بیشتری برای تأمین نیاز دارند. در این راستا، بررسی دوام، قابلیت استفاده مجدد و بازیافت‌پذیری تمام اجزا در پایان حیات پروژه، از اهمیت بالایی برخوردار است.

۳.۴. مدیریت تغییر (Change)

برای موفقیت در پروژه‌های پایدار، تنها تغییرات فنی کافی نیست، بلکه تغییر در نگرش و فرهنگ‌سازمانی نیز ضروری است. این تغییر باید از طریق ایجاد انگیزه‌های متنوع انجام شود:

- انگیزه‌های بیرونی شامل حقوق و مزایا که می‌تواند کارکنان را به سمت اجرای بهتر پروژه سوق دهد.
- انگیزه‌های درونی شامل حس رضایت از کار و داشتن هدف که تاثیر مستقیمی بر عملکرد و تعهد کارکنان دارد.
- انگیزه‌های اجتماعی شامل همکاری تیمی، ایجاد حس تعلق و تعامل مثبت بین افراد که می‌تواند به افزایش خلاقیت و نوآوری منجر شود.

علاوه بر این، ایجاد محیطی ایمن از نظر روان‌شناختی که در آن افراد بتوانند ایده‌های جدید ارائه دهند و روش‌های سنتی را به چالش بکشند، یکی از الزامات اصلی پایداری است. رهبران پروژه‌های پایدار باید با پایبندی به اصول شفافیت و مسئولیت‌پذیری، اطلاعات مربوط به پروژه و اثرات اجتماعی و زیست‌محیطی آن را به طور منظم با ذی‌نفعان به اشتراک بگذارند.

۵. آینده پایداری در کسب‌وکارها

تبدیل شدن به یک سازمان پایدار نیازمند تعهد مداوم، برنامه‌ریزی دقیق و مشارکت همه بخش‌های سازمان است. شرکت‌هایی که امروز در مسیر پایداری سرمایه‌گذاری می‌کنند، در آینده از مزایای رقابتی قابل توجهی بهره‌مند خواهند شد. از جمله این مزایا می‌توان به بهبود برند، کاهش هزینه‌های عملیاتی در بلندمدت، جذب کارفرمایان آگاه به مسائل محیط‌زیستی و افزایش رضایت کارکنان اشاره کرد. تحول دیجیتال که در دهه‌های اخیر بسیاری از صنایع را دگرگون کرده است، تنها بخشی از مسیر پیشرفت سازمان‌ها بوده است. اما تحول به‌سوی پایداری، چالشی بزرگ‌تر خواهد بود که نه تنها به تغییر در روش‌های تولید و توزیع نیاز دارد، بلکه بازنگری اساسی در فرهنگ سازمانی و مدل‌های کسب‌وکار را نیز می‌طلبد.

جمع‌بندی طراحی تحول پایدار با استفاده از Project Canvas

سازمان‌هایی که می‌خواهند در دنیای آینده موفق باشند، باید از همین امروز پایداری را به‌عنوان یک اصل بنیادین در تمام سطوح خود نهادینه کنند. این امر تنها از طریق یک استراتژی جامع و هم‌افزایی بین مدیران، کارکنان، ذی‌نفعان و تأمین‌کنندگان ممکن خواهد بود. در این مسیر، استفاده از فناوری‌های نوین، تغییر در نگرش‌های مدیریتی، سرمایه‌گذاری در منابع پایدار و ایجاد محیطی که خلاقیت و نوآوری را تقویت کند، از عوامل کلیدی موفقیت خواهند بود.

تحول به‌سوی پایداری نه تنها یک مسئولیت اجتماعی است، بلکه یک فرصت استراتژیک برای سازمان‌هایی محسوب می‌شود که می‌خواهند در دنیای رقابتی امروز، مزیت‌های بلندمدت کسب کنند. رهبران آینده‌نگر، با بهره‌گیری از این فرصت، مسیر رشد پایدار را برای کسب‌وکارهای خود هموار خواهند کرد (برای آشنایی بیشتر با راهکارهای پایدار در معماری به مقاله [راهکارهای پایدار در معماری سبز](#) مراجعه کنید).

در این مقاله به سؤالات زیر پاسخ داده شده است

۱. چگونه می‌توان از Project Canvas برای مدیریت تحول پایدار استفاده کرد؟
۲. چه عواملی در موفقیت پروژه‌های پایدار نقش دارند؟
۳. چگونه سازمان‌ها می‌توانند پایداری را در فرایندهای خود نهادینه کنند؟

جایگاه این مبانی در موسسه ACEMI

در نقشه راه جامع مدیریت ساخت موسسه مهندسی و مدیریت ساخت علوی‌پور، در سطح ۳ مهارت‌های سخت (کارشناسی-اجرایی) دوره‌ای تحت عنوان **مدیریت پایداری** قرار گرفته است که مفصلاً به مباحث پایداری پروژه‌ها در صنعت ساخت خواهد پرداخت، لازم به ذکر است پیشنهاد این دوره، دوره‌ی **مدیریت ساخت در طول چرخه حیات پروژه (پروژه‌های ساختمانی، زیرساختی و صنعتی)** می‌باشد. علاوه بر این، **نقشه راه جامع مدیریت کسب‌وکار در صنعت ساخت**، برای نخستین بار در کشور توسط مؤسسه مهندسی و مدیریت ساخت علوی‌پور تدوین شده است. این نقشه راه، بر پایه استانداردها، رویه‌ها و بهترین الگوهای جهانی (Best Practices) در حوزه مدیریت کسب‌وکارهای صنعت ساخت (Construction Business Management) طراحی شده و راهنمایی جامع برای بهبود عملکرد و رشد پایدار در این صنعت ارائه می‌دهد. این موسسه همچنین برای اولین بار در کشور اقدام به برگزاری دوره‌ای تحت عنوان "**مدیریت کسب‌وکار در صنعت ساخت (Construction Business Management)**" با استفاده از استانداردها و درس آموخته‌های بین‌المللی نموده است.

در این دوره جامع مدیران ارشد، مدیران عامل و مدیران و مشاوران کسب‌وکار موارد زیر را گام‌به‌گام خواهند آموخت:

۱. ویژگی‌های اساسی برای ورود به صنعت ساخت (اصول بنیادین)
۲. مدیریت کسب‌وکار در صنعت ساخت
۳. ارزیابی کسب‌وکار در صنعت ساخت
۴. سازمان‌دهی کسب‌وکار در صنعت ساخت
۵. توسعه کسب‌وکار در صنعت ساخت

[1] Antonio Nieto-Rodriguez, Project Leaders Will Make or Break Your Sustainability Goals.

dralavipour.com

برای دریافت مقالات بیشتر در خبرنامه موسسه ACEMI عضو شوید.

با ما همراه باشید موسسه مهندسی و مدیریت ساخت علوی پور	
+۹۸ ۲۱ ۴۶ ۱۰۰ ۴۴۵	+۹۸ ۲۱ ۴۶ ۱۰۰ ۴۵۰
info@dralavipour.com	ACEMI
ACEMI_social	Alavipour_pm
ACEMI_channel	Alavipour_pm

